

۲۰/۰۲/۲۰۲۶

اعلامیه رسمی در محکومیت نابودی آلات موسیقی و نقض حقوق فرهنگی شهروندان افغانستان

مجمع مدافعان حقوق بشر این اعلامیه را به منظور جلب توجه فوری جامعه جهانی نسبت به نقض جدی و سیستماتیک حقوق فرهنگی شهروندان افغانستان صادر می‌نماید.

بر بنیاد گزارش‌های مستند و تصاویر منتشرشده، گروه طالبان در ولایت‌های پروان و لغمان اقدام به جمع‌آوری آلات موسیقی نموده و آن‌ها را به گونه علنی به آتش کشیده‌اند. انتشار عامدانه تصاویر این اقدام در رسانه‌های اجتماعی، بیانگر رویکردی هدفمند در راستای سرکوب هنر موسیقی و ایجاد فضای ارباب علیه هنرمندان کشور است.

نابودی علنی ابزارهای موسیقی، پیام تهدیدآمیزی برای هنرمندان، موسیقی‌دانان و تمامی افرادی است که هویت فردی و معیشت‌شان با هنر پیوند خورده است. هنگامی که ابزارهای هنری به آتش کشیده می‌شوند، این نگرانی مشروع و عمیق مطرح می‌شود که چه سرنوشتی ممکن است در انتظار انسان‌هایی باشد که تجسم همین فرهنگ و هنر هستند.

این اقدام نقض آشکار حقوق بنیادین فرهنگی است که در اسناد معتبر بین‌المللی از جمله:

- اعلامیه جهانی حقوق بشر (به‌ویژه ماده 27)
- میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (به‌ویژه ماده 19)
- میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (به‌ویژه ماده 15)

به رسمیت شناخته شده است. حق مشارکت در زندگی فرهنگی، حق بهره‌مندی از هنر و حق دسترسی به میراث فرهنگی، از جمله حقوق غیرقابل سلب تمامی انسان‌ها محسوب می‌شود.

افزون بر این، بر بنیاد سیاست‌های جاری، هنر در افغانستان عملاً به یک امر ممنوع تبدیل شده و فعالیت‌های هنری تحت حاکمیت طالبان با محدودیت‌های گسترده مواجه است. هنرمندان، شاعران و کنشگران فرهنگی با حذف سیستماتیک، محدودیت‌های شدید و تهدیدهای امنیتی روبه‌رو هستند. بسیاری از آنان در وضعیت بلا تکلیف و پرمخاطره، در انتظار یافتن راه‌های امن برای ادامه زندگی و فعالیت حرفه‌ای خود به سر می‌برند؛ در حالی که منبع معیشت و هویت حرفه‌ای‌شان به‌طور جدی آسیب دیده است.

ما از سازوکارهای ویژه شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد، به‌ویژه گزارشگران ویژه در حوزه‌های آزادی بیان، حقوق فرهنگی و وضعیت حقوق بشر در افغانستان، تقاضا می‌نماییم این موضوع را به‌صورت فوری در دستور کار خود قرار دهند.

همچنین از سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) به عنوان نهاد تخصصی سازمان ملل متحد در زمینه فرهنگ انتظار می‌رود مطابق مأموریت خویش در حمایت از تنوع فرهنگی و صیانت از میراث هنری، واکنش رسمی و اقدامات عملی اتخاذ نماید.

در این راستا، بر نقش نهادهای هنری افغانستان که در تبعید به فعالیت ادامه می‌دهند، از جمله انستیتوت ملی موسیقی افغانستان به عنوان مراکز حیاتی برای حفظ، آموزش و تداوم هنر موسیقی تأکید می‌نماییم. حمایت هدفمند نهادهای بین‌المللی برای ایجاد سازوکار مشخص جهت حفاظت از آلات موسیقی، آرشیف‌های هنری و ظرفیت‌های آموزشی این نهادها می‌تواند گامی مؤثر در جلوگیری از نابودی میراث فرهنگی افغانستان باشد تا زمان تحقق عدالت و بازگشت شرایط عادی در کشور.

همچنین تأکید می‌نماییم که حمایت از هنرمندان و کنشگران فرهنگی افغانستان باید به اقدامات عملی منجر شود. ایجاد و تسهیل مسیرهای امن و قانونی، از جمله از طریق برنامه‌های ویزای بشردوستانه ویژه هنرمندان و فعالان فرهنگی، یک ضرورت فوری است.

ما تأکید می‌کنیم که نابودی نمادین ابزارهای موسیقی صرفاً تخریب اشیای فیزیکی نیست، بلکه تلاشی سیستماتیک برای خاموش ساختن صدا، خلاقیت و هویت فرهنگی یک ملت است.

جامعه جهانی نباید در برابر چنین اقداماتی سکوت اختیار کند. سکوت در برابر نقض حقوق فرهنگی، به معنای عادی‌سازی سرکوب هنری و تضعیف ارزش‌های جهان‌شمول حقوق بشر خواهد بود.

مجمع مدافعان حقوق بشر

(HRD+)